

Otwórz swoją sakiewkę i sprawdź,
ile uzbierałaś/eś denarów!

	 ZADANIE ZA DENARA	 ZAGADKA – PUŁAPKA
ZADANIE 1		
ZADANIE 2		
ZADANIE 3		
ZADANIE 4		
ZADANIE 5		
RAZEM		
	TWÓJ WYNIK	

Właśnie zrobiłaś/zrobiłeś duży krok w zdobywaniu wiedzy na temat najdawniejszej historii Polski. Wiele tajemnic czeka jeszcze na wyjaśnienie. Może uda się kiedyś Tobie odkryć coś, o czym jeszcze nikt nie wie? Może wpadniesz na trop jakiejś kroniki, w której opisane zostały czasy pierwszych Piastów? Może będą to zapiski nieznanego kronikarza żyjącego w czasach Mieszka I. Kto wie? Trzymamy kciuki!

Autor karty: Magda Robaszkiewicz
Projekt graficzny, rysunki: Jarosław Gryguć
Karta towarzyszy wystawie „966: U źródeł Polski” autorstwa
dr. Michała Bogackiego, Adama Bąkowskiego i Łukasza Kaczmarka
Projekt dofinansowano w ramach Programu Narodowego Centrum Kultury – Chrzest 966

Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, ul. Kostrzewskiego 1, 62-200 Gniezno
www: muzeumgniezno.pl | **facebook:** facebook.com/mppppgniezno | **instagram:** mppp_gniezno

Gniezno 2016

4 SZTUKA I KULTURA CHRZEŚCIJAN

Wraz z przyjęciem chrześcijaństwa w kraju księcia Mieszka I rozpoczęła się prawdziwa rewolucja. Przede wszystkim zakazano czczenia słowiańskich bogów, a nakazano modlić się do jednego Boga chrześcijańskiego. Jednocześnie zaczęto sprowadzać duchownych, którzy przywozili ze sobą osiągnięcia cywilizacji zachodniej. Spróbujmy wspólnie dojść do tego, co się wówczas działo.

ZADANIE ZA DENARA

Wraz z przyjęciem chrześcijaństwa w kraju Mieszka rozwinęła się kultura związana z nową religią. Pojawiła się murowana architektura, pismo i przedmioty służące do odprawiania uroczystych mszy. Połącz hasła z definicjami, a poznasz kilka przykładów chrześcijańskiej „rewolucji”.

PALATIUM	Organizacja, której członkowie wypełniają zasady danej religii	KORONACJA
RELIKWIE	Prostokątny budynek wznoszony dla księcia z ciosów kamiennych	ZAKON
	Krzyż z postacią ukrzyżowanego Chrystusa	Czynności sakralne odprawiane przez kapłanów w trakcie mszy
KRUCYFIKS	Fragmenty szczątków osób uznawane za święte	LITURGIA
		Ceremonia wyniesienia na tron królewski

ZAGADKA – PUŁAPKA

Jednym z najcenniejszych zachowanych w Polsce rękopisów średniowiecznych jest „Złoty Kodeks Gnieźnieński” przechowywany do dziś w Gnieźnie. Jak nazywał się człowiek zajmujący się przepisywaniem ksiąg w średniowieczu?

S K Y I K S R D K Y A B A

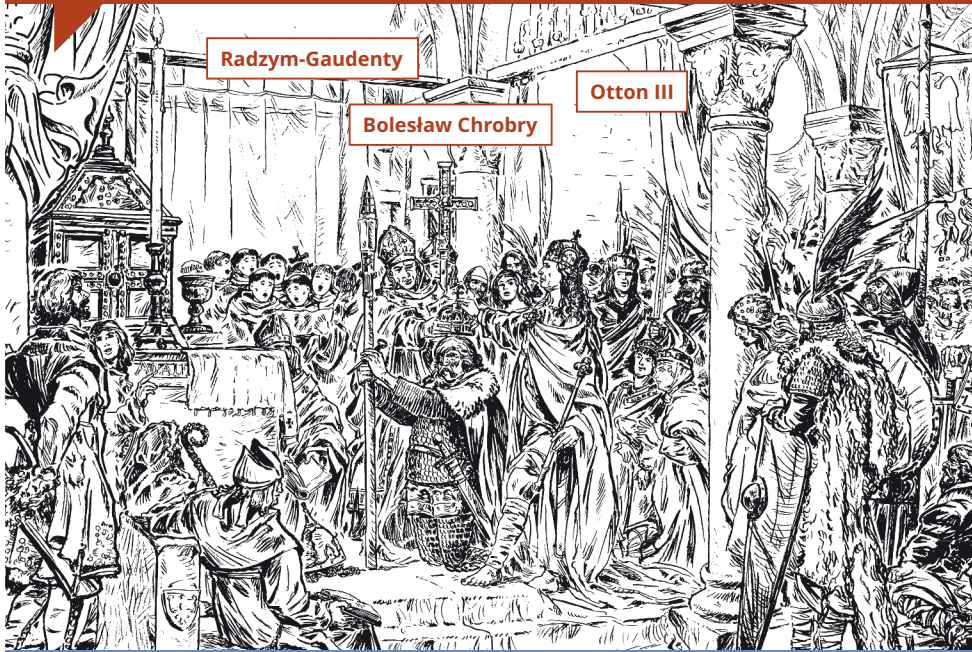
5 TRON KRÓLEWSKI

Jedna z największych zmian po przyjęciu chrześcijaństwa przez Mieszka I dotyczyła zarządzania poddanymi. Wcześniej władca musiał liczyć się ze zdaniem starszyzny rodowej i wiecu. Po przyjęciu chrześcijaństwa Kościół wyniósł go ponad wszystkich poddanych. Głosił, że jego władza pochodzi od Boga, a sprzeciwianie się decyzjom władcy to grzech.

ZADANIE ZA DENARA

Potwierdzeniem boskiego nadania do sprawowania władzy był akt koronacji. Doświadczył tego dopiero syn Mieszka – Bolesław Chrobry, który w 1025 roku został koronowany na pierwszego króla Polski! Przed Tobą rysunek na podstawie obrazu Jana Matejki „Koronacja pierwszego króla”, spróbuj dopasować imiona do postaci.

ZAGADKA – PUŁAPKA

W jakim mieście odbyło się pierwszych pięć koronacji królewskich? Wykreśl niewłaściwe litery, aby poznać prawidłową odpowiedź.

B G O N I F Z E H Z G N O

Karta pracy
towarzysząca wystawie
„966: U źródeł Polski”

W TYM ROKU
OBCHODZIMY
1050. ROCZNICĘ
CHRTU POLSKI

Rok 966
MIESZKO PRZYJĄŁ
CHRZEST?

CHCESZ WIEDZIEĆ WIĘCEJ? POBIERZ
BEZPŁATNĄ APLIKACJĘ **CHRZEST 966**

Droga Koleżanko, Szanowny Kolego!

Skoro masz naszą kartę w rękach, to należysz do tych śmiałków, którym niestraszne są trudne pytania i podchwytliwe zagadki. Przed Tobą tajemnice jednego z najważniejszych wydarzeń w historii Polski – chrztu Mieszka. Do dziś wiele z nich nie zostało wyjaśnionych. Głowiło się nad nimi wielu historyków, archeologów i innych specjalistów od zamierzchłych czasów. Toczyli i toczą oni między sobą zawzięte bitwy, na szczęście tylko na słowa.

Zatem – do dzieła!

Reguły są proste:

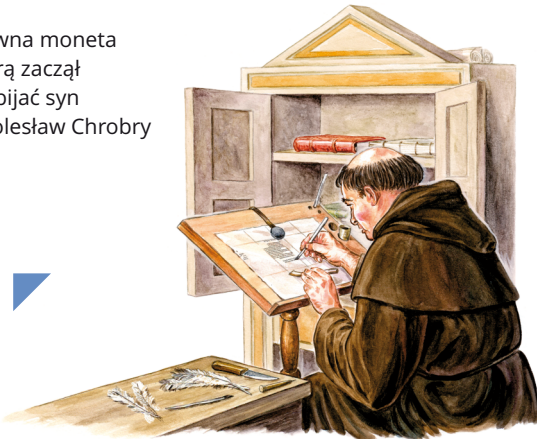
1. Przed Tobą pięć stron, na których znajdziesz ZADANIA ZA DENARA i ZAGADKI – PUŁAPKI.
2. Za każde wykonane zadanie dostajesz denara. Za nierozwiązaną zagadkę musisz go nam oddać, jeśli jednak ją rozwiążesz – masz kolejnego denara!
3. Podliczenie Twoich osiągnięć na ostatniej stronie. Dowiesz się wówczas, czy zebrałaś/eś odpowiednią liczbę denarów, aby wykupić księgę osobistego kronikarza Mieszka I.

Słowniczek:

DENAR – dawna moneta srebrna, którą zaczął w Polsce wybijać syn Mieszka – Bolesław Chrobry

KRONIKARZ – człowiek, który spisuje dzieje krajów; pierwszą powstałą w Polsce kronikę napisał nieznaną z imienia autor, nazwany przez historyków Gallem Anonimem

1 NA DOBRY POCZĄTEK!

ZADANIE ZA DENARA

Uzupełnij poniższy tekst następującymi słowami: Polan, Wielkopolski, pogaństwa, Dobrawa, łacińskim, Galla Anonima

Początek historii naszego kraju wiąże się zazwyczaj z jednym ważnym wydarzeniem: chrztem księcia – Mieszka. Przyjmuje się, że miało to miejsce w 966 roku, chociaż nie jest to niestety pewna data. Źródła średniowieczne nie przekazują nam szczegółowych informacji na ten temat, a poza tym różnią się w opisie okoliczności tego wydarzenia. Według kronikarza w podjęciu tej decyzji pomogła Mieszkowi jego żona – czeska księżniczka Do dziś nie wiemy, gdzie odbył się chrzest polskiego księcia. Historycy spierają się między sobą i podają kilka miejscowości. Być może Mieszko ochrzcił się w którymś z grodów z terenu: w Gnieźnie, Poznaniu lub na Ostrowie Lednickim, a może zrobił to poza granicami naszego kraju. Najpierw chrzest przyjął sam władca, a następnie rozpoczął się długotrwały proces przejścia całego kraju z na chrześcijaństwo. Początkowo nowa religia była skierowana tylko do elit, ponieważ wymagała bogatej oprawy (kościółów, ksiąg, cennych przedmiotów), a msze odprawiano w nieznanym prawie nikomu języku W jaki sposób doszło do tych zmian, o tym dowiesz się z naszej karty!

ZAGADKA – PUŁAPKA

Czy domyślasz się, z jakiego języka pochodzi słowo SZKOŁA? Wykreśl niewłaściwe litery, aby poznać prawidłową odpowiedź.

B Ł C A L C W I A N S Y

2 KIM BYLI SŁOWIANIE I W CO WIERZYLI?

Słowianie zamieszkiwali tereny środkowej Europy już od pierwszego tysiąclecia naszej ery. Były to różne grupy ludów, których języki pochodziły od jednego prasłowiańskiego korzenia. Przez chrześcijan nazywani byli POGANAMI, ponieważ wierzyli w wielu bogów. Każdy z nich odpowiadał za pewną część świata lub sferę życia. Poznaj niektórych z nich!

PERUN – władca gromów i piorunów, uznawany za władcę świata

WELES – podziemny bóg

SWARÓG – bóg słońca i jego syn SWAROŻYC – bóg ognia

ŚWIĘTOWIT – jego kapłani znani byli z przepowiadania przyszłości

ZADANIE ZA DENARA

Pogańscy Słowianie nie zostawili nam żadnych przekazów na temat swoich bogów, ponieważ nie znali pisma. Wybierz jednego z wymienionych wyżej bogów i narysuj lub opisz, jak mógł wyglądać i jakie mógł mieć atrybuty? Skorzystaj z dodatkowej kartki.

PATRZ: ZABYTEK!

Światowid ze Zbrucza: kamienny posąg z IX-X wieku, który dziś można podziwiać w Muzeum Archeologicznym w Krakowie. Są jednak wątpliwości, czy jest autentyczny!

Słowniczek:

ATRYBUT – przedmiot symbolizujący daną postać

ZAGADKA – PUŁAPKA

Czy wiesz, jak nazywano kamienne posągi, które Słowianie stawiali swoim bogom? Chrześcijanie nadali temu słowu bardzo negatywne znaczenie. Dziś określamy nim między innymi śnieżną postać z dziecięcych zabaw. Wykreśl niewłaściwe litery, aby poznać prawidłową odpowiedź.

B C K A L Ł B C W A N S Y

3 OD ŚWIĘTEGO GAJU DO STOLICY NOWEJ WIARY

Wierzenia pogańskich Słowian były mocno powiązane z przyrodą. Nic więc dziwnego, że miejscami świętymi były głównie gaje i wzgórza. Spotykano się tam na rytualnych uctach, podczas których hucznie czczono bogów m.in. przez składanie ofiar. Jednym z takich miejsc była Góra Lecha w Gnieźnie. Archeolodzy odnaleźli na jej miejscu pozostałości kamiennego kurhanu oraz resztki naczyń, kości zwierząt i spalenizny.

ZAGADKA – PUŁAPKA

Podobny kurhan znajdował się w Górach Świętokrzyskich. Jak nazywa się to miejsce? Wierzono, że tam spotykały się czarownice na sabaty! Wykreśl niewłaściwe litery, aby poznać prawidłową odpowiedź.

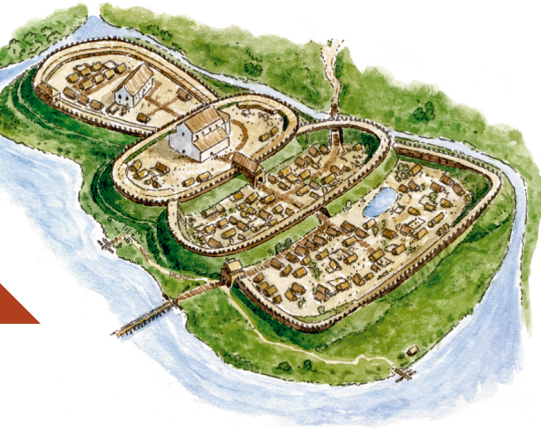
O Ł K Y I S A S G D Ó R A

Góra Lecha miała szczególne znaczenie dla ówczesnych mieszkańców całej Wielkopolski. Dlatego wraz z przyjęciem chrześcijaństwa właśnie tu powstał gród z kościołem w formie rotundy. Gród z czasem bardzo się rozrósł i składał się aż z czterech członów. Dziś w tym miejscu znajduje się katedra, w której podziemiach można zobaczyć pozostałości po fundamentach średniowiecznych świątyń.

ZADANIE ZA DENARA

Przyjrzyjcie się rysunkowi gnieźnieńskiego grodu i wskażcie, czym charakteryzowało się jego położenie i jakie to miało znaczenie? Domyślcie się, jakie materiały stosowano do ich budowy?

Słowniczek:

ROTUNDA – budowla wzniesiona na planie koła

KURHAN – kopiec wzniesiony na czyjaś cześć

